

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Havířov-Město Na Nábřeží 49 okres Karviná

Adresa: Na Nábřeží 49, 736 01 Havířov-Město

Identifikátor školy: 600136001

Termín konání inspekce: 3. – 6. květen 2004

Čj.:	n6-1250/04-005043
Signatura:	tn3cx133

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personální podmínky vzdělávání a výchovy dětí žadatelů o azyl ve skupině předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy dětí žadatelů o azyl ve skupině předmětů (český jazyk ve všech složkách, matematika a výtvarná výchova na 1. stupni školy) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy dětí žadatelů o azyl ve skupině předmětů (český jazyk ve všech složkách, matematika a výtvarná výchova na 1. stupni školy) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ finanční zabezpečení vzdělávání dětí žadatelů o azyl
- ❖ případná další zjištěná významná specifika vzdělávání dětí žadatelů o azyl

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Havířov-Město Na Nábřeží 49 okres Karviná (dále „škola“) je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Havířov. Škola sdružuje úplnou základní školu, školní družinu, mateřskou školu a školní jídelnu. Inspekce proběhla pouze v jedné ze součástí příspěvkové organizace, a sice v základní škole.

V době inspekce navštěvovalo školu 535 žáků, kteří byli rozděleni do dvaceti dvou tříd. Povinnou školní docházku plní ve škole nejen žáci z nejbližšího okolí školy (havířovským základním školám nebyly ke dni inspekce stanoveny spádové obvody dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů), ale i žáci z dalších částí Havířova. Škola se od roku 1993 věnuje spolupráci s pobytovým střediskem a zajišťuje vzdělávání dětí žadatelů o azyl. V době inspekce byly do tříd 1. a 2. stupně zařazeny celkem dvacet dvě děti žadatelů o azyl.

Žáci všech tříd jsou vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a dodatků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. V souladu s metodickým pokynem vydaným MŠMT ČR dne 12. února 2003 pod čj. 31 172/2002-22 byly s účinností od 1. září 2003 učební plány tříd 8. a 9. ročníku rozšířeny o jednu hodinu.

Všechny děti žadatelů o azyl jsou vzdělávány podle výše uvedeného vzdělávacího programu včetně zmíněných doplňků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke dni inspekce pracovali ve škole třicet tři pracovníci ve funkci učitel/učitelka. V průběhu inspekce byly kontrolovány ověřené i neověřené kopie dokladů dosaženého vzdělání pedagogických pracovníků školy. Bylo zjištěno, že osm vyučujících nezískalo odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci učitele 1. nebo 2. stupně základní školy. *Výuka dětí žadatelů o azyl probíhala v době inspekce v sedmi třídách 1. stupně, v nichž byla vždy třídní učitelkou ustanovena plně kvalifikovaná pracovnice. Ve třech ze sedmi tříd 2. stupně, které navštěvují děti žadatelů o azyl, jsou pověřeni výkonem funkce třídního učitele pracovníci bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole. Kromě předmětů*

s výchovným zaměřením, přírodovědných a společenských vědních předmětů vyučují pracovníci bez odborné a pedagogické způsobilosti také předměty český jazyk a anglický jazyk. Dvacet pět vyučujících (mezi nimi ředitel školy a jeho zástupce) získalo předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výkon funkce učitele 1. nebo 2. stupně základní školy. Úvazky jednotlivých vyučujících respektují ve většině případů jejich předchozí odbornou a pedagogickou přípravu. Výchovná poradkyně absolvovala studium výchovného poradenství na vysoké škole. Ve srovnání se stavem zjištěným při předchozí inspekci v roce 2001 došlo k zvýšení počtu nekvalifikovaných učitelů. Slabá místa v oblasti personálních podmínek vzdělávání jsou vedením školy vnímána a jsou částečně ošetřena.

Ředitel školy jmenoval statutárního zástupce. V oblasti řízení se při spolurozhodování v dílčích problémech opírá o pomoc širšího vedení školy. Pro všechny zaměstnance školy zpracoval ředitel školy písemné náplně práce. Některé vnitřní dokumenty školy byly vytvořeny podle starších vzorů dokumentů. Případně byly bez změny přímo převzaty. Opakovaly se v nich některé nedostatky, které vedly inspekční tým v roce 2001 k průměrnému hodnocení řízení školy v inspekční zprávě. Šlo např. o nesprávně stanovené délky přestávek a vyučovacích hodin při výuce v odpoledních hodinách. Dokumenty školy byly vedeny formou tak stručnou, že některé skutečnosti vůbec nedokládaly. Např. chyběl záznam o projednání řádu školy se zaměstnanci a v průběhu inspekce nebyl předložen zápis o souhlasu pedagogické rady s vydáním řádu školy. Zmíněné nedostatky byly ředitelem školy napraveny ještě před podpisem inspekční zprávy na poradě pracovníků školy dne 25. května 2004. *Při zařazování dětí žadatelů o azyl se vedení školy nemůže opírat o doklady o pobytu dětí na území České republiky, jelikož všichni byli pobytovým střediskem vybaveni pouze identifikačním číslem. Žadatelé o azyl nepředložili žádné doklady o předchozím vzdělání. Osobní údaje jsou ve škole evidovány podle prohlášení zástupců dětí žadatelů o azyl (věk, ročník, který navštěvovali). Vedení školy se domnívá, že všech dvacet dva žadatelů o azyl bylo zařazeno do příslušného ročníku především na základě dosaženého věku (po konzultaci se zákonným zástupcem, konzultaci s pedagogickým pracovníkem školy a po pohovoru se žadatelem). Katalogové listy dětí žadatelů o azyl však dokumentují, že situace je jiná. V několika případech (pokud jsou údaje o datu narození pravdivé) jsou děti žadatelů o azyl o rok či dva starší než jejich čeští spolužáci. Zpoždění však dosáhlo ve třech případech ještě vyšší úrovně. V tomto školním roce navštěvuje třídu 3. ročníku žák, který se narodil v roce 1991. Úplné základní vzdělání tedy může získat v devatenácti letech, případně ukončí povinnou školní docházku v nižším ročníku. Podobně nevýhodná situace nastane u dalších dvou žáků, kteří byli zařazeni do tříd 4., resp. 5. ročníku a dosáhli v době inspekce třinácti, resp. čtrnácti let věku.* Přenos informací od vedení školy k zaměstnancům a zpět je funkční. Pravidelně jsou svolávány pedagogické rady a provozní porady. Zápisy z nich jsou vedeny. Ve škole byly ustanoveny předmětové komise a metodická sdružení. Pracují podle plánů. Ze svých jednání pořizují zápisy. Zjištěná kvalita některých ukazatelů z oblasti organizace činnosti a provozu školy vyžadovala zvýšenou pozornost, případně dokonce radikální změnu. Ředitel školy část nedostatků, jež se objevily ve školním řádu odstranil ještě před podpisem inspekční zprávy.

Hospitační a kontrolní činnost vykonávají ředitel školy a jeho zástupce podle plánu. Z kontrol jsou pořizovány záznamy. Pozornost je věnována začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům. Se závěry plynoucími z kontrolních zjištění jsou všichni pracovníci školy seznamováni na provozních poradách či pedagogických radách. Pro vedení začínajících a nekvalifikovaných vyučujících byli určeni uvádějící učitelé. Obsah práce uvádějícího učitele není stanoven písemně. Škola umožňuje pedagogickým pracovníkům účast v akcích dalšího vzdělávání. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů z oblasti vedení zaměstnanců školy je běžná, jejich kvalitu je možné zvýšit.

Výsledky kontrolní a hospitační činnosti prováděné ředitelem školy jsou podkladem nejen pro hodnocení pracovníků školy. Kritéria pro přiznávání odměn a osobních příplatků mají písemnou podobu a byla projednána s odborovou organizací. Pracovníci školy mají možnost vyjádřit se ústně (případně i písemně) ke svému hodnocení. Jednotlivé dílčí podklady pro hodnocení jsou sbírány vedením školy i samotnými zaměstnanci. Zjištěná kvalita většiny ukazatelů v oblasti hodnocení a sebehodnocení je vysoká, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.

Celkově jsou personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI DĚTÍ ŽADATELŮ O AZYL V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, MATEMATIKA A VÝTVARNÁ VÝCHOVA NA 1. STUPNI ŠKOLY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v rozsáhlé budově (původně dvě základní školy). Z třiceti osmi učeben je dvanáct odborných (mj. učebny pro cizí jazyky, praktické činnosti, přírodopis, fyziku, chemii, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, učebna pro biofeedback a počítačová učebna). Škola má dvě tělocvičny a v areálu školy se nachází velké hřiště. Prostorové podmínky pro výuku jsou vynikající.

Třídy byly v době inspekce na výuku dobře připraveny (funkční, estetická výzdoba). Část tříd je vybavena novým žákovským nábytkem, v ostatních třídách je nábytek starší, udržovaný. V učebnách i na chodbách je udržována čistota. Vybavenost tříd, ve kterých probíhala výuka českého jazyka, matematiky a výtvarné výchovy, je na velmi dobré úrovni.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, v některých ohledech až vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY DĚTÍ ŽADATELŮ O AZYL V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, MATEMATIKA A VÝTVARNÁ VÝCHOVA NA 1. STUPNI ŠKOLY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Vzdělávací programy

Škola deklaruje, že se výuka a výchova řídí obsahem vzdělávacího programu Základní škola. Výuka sledovaných předmětů je skutečně realizována v souladu s osnovami vzdělávacího programu Základní škola, což bylo ověřeno podle tematických plánů, jež vyučující na příkaz ředitele školy sestavují, jakož i pozorováním přímo v hospitovaných hodinách. ***Pro žáky žadatele o azyl (také pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) jsou v souladu s odbornými doporučeními zpracovávány individuální vzdělávací plány. Výuka českého jazyka je v případě dětí žadatelů o azyl kromě průběžné výuky ve třídách zajišťována v kroužku Čeština pro cizince, ve kterém vyučuje jedna z učitelek 1. stupně.***

Škola realizuje výuku v souladu se vzdělávacím programem Základní škola, jenž byl schválen MŠMT ČR.

Při kontrole rozvrhů hodin, zápisů v třídních knihách a v katalogových listech žáků bylo zjištěno, že škola při výuce dodržuje celkové týdenní hodinové dotace v jednotlivých ročnících a předmětech uvedené v učebních plánech vzdělávacího programu Základní škola. V katalogových listech jsou zachycena v příslušném oddílu udělená výchovná opatření

(pochvaly a opatření k zlepšení kázně). Zástupci žáků byli prokazatelně informováni o udělení výchovných opatření.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Dokumentace zachycuje úplně průběh vzdělávání.

Vedení školy provádí pravidelné kontroly naplňování obsahu učebních osnov (hospitace) a přijímá opatření k nápravě (pokud jsou nutná). Zjištění jsou také podkladem pro stanovení výše nenárokových složek platu.

Kontrola naplňování osnov je účinná.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu nerespektuje požadavky platného právního předpisu na délku vyučovacích hodin a přestávek. Dokument Zásady provozního řádu (doklad č. 5) totiž vyučujícím umožňuje zkrátit v odpoledních hodinách vyučovací hodinu na 40 minut, umožňuje krátit přestávky z desíti na pět minut, případně je vynechat zcela, když jde o výuku v bloku dvou vyučovacích hodin (vynechání přestávky mezi první a druhou hodinou odpoledního vyučovacího bloku). Řád školy nebyl vydán v souladu s ustanoveními § 8 odst. 5 vyhlášky č. 291/1991 Sb. (obsahuje formulace uvedené ve vyhlášce, zachycuje práva i povinnosti žáků), jelikož zápisy z porad s pracovníky školy a ani jiné dokumenty školy neprokazují, že řád školy byl projednán s pracovníky školy a vydán se souhlasem pedagogické rady. Žáci a rodiče jsou informováni pomocí zápisů žakovských knížkách a v deníčcích žáků, na třídních schůzkách a konzultačních dnech. Zdařilá je prezentace školy na jejích webových stránkách.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu není ve všech ohledech funkční.

Výchovná poradkyně spolupracuje při řešení vzdělávacích a výchovných problémů s vyučujícími, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s Policií ČR, zajišťuje styk s rodičovskou veřejností, pobytovým střediskem a se dvěma školními metodiky prevence. Poradkyně seznamuje ostatní pedagogické pracovníky s aktuálními problémy na pedagogických radách. Zástupci žáků jsou o službách výchovné poradkyně informováni, mohou navštívit školu v dohodnutých termínech, v akutních případech kdykoliv.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu. Způsob, jakým škola realizuje pomoc žákům v oblasti preventivní péče a individuální péče o integrované žáky a informování zástupců žáků, je účinný. Realizovaná péče je prokazatelně dokumentována.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve třídách 1. i 2. stupně; šlo o hodiny mluvnice a literatury.

Vyučující postupovaly v průběhu hodin vždy podle stručných písemných příprav. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Celkově je plánování výuky českého jazyka ve třídách 2. stupně hodnoceno jako vynikající. Ve třídách 1. stupně se při plánování výuky českého jazyka orientují spíše na probrání učiva uvedeného v učebnicích, jež pocházejí z poloviny 90. let a obsahují učivo navíc, případně bylo v doplňcích ke vzdělávacímu programu učivo přesunuto do vyšších tříd. Obsah probíraného učiva je v některých případech tedy zbytečně rozšiřován.

Většina vyučujících českého jazyka získala odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výuku ve třídách základní školy, což mělo ve většině případů pozitivní vliv na všechny oblasti výuky českého jazyka. Pouze v jednom případě se objevila nesprávně zvládnutá práce s melodií doplňovacích otázek (žáci byli vyzváni k čtení se stoupavou melodií na konci doplňovací otázky). Výuka českého jazyka je ve školním roce 2003/2004 svěřena také vyučujícím nekvalifikovaným.

Velmi dobré vybavení školy pomůckami a literaturou bylo při výuce využito v poměrně malém rozsahu (kartičky, rozmnožené materiály z jiných zdrojů, pianino pro motivaci a relaxaci). Výuka většinou nebyla podpořena použitím didaktické techniky (výjimkou byl kazetový magnetofon ve dvou hodinách).

Při práci se žáky převažoval frontální způsob výuky. Vnitřní členění hodin podporovalo aktivitu žáků. Tempo výuky bylo přiměřené. Vyučující ve třídách 1. stupně zařazovaly výslovnostní cvičení, jednotlivé chyby ve výslovnosti při čtení byly vyučujícími taktně opravovány, **v jednom případě bylo dokonce svěřeno řízení aktivity dvěma dětem žadatelů o azyl (rozlišování dlouhé a krátké slabiky)**. Při výuce českého jazyka vyučující podporovaly rozvoj komunikativních dovedností žáků pomocí referátů, snažily se vhodnými otázkami vést žáky k vyjádření vlastního stanoviska, iniciovaly diskusi o probrané ukázce. Pamatovaly na souvislosti literární tvorby a tvorby filmové.

V hodinách čtení a literatury byly vhodně motivačně vřazeny ukázky z literárních děl (relaxační poslech magnetofonové nahrávky na koberci), ukázky z tvorby předních ilustrátorů, referáty. V hodinách mluvnice nebyly zařazeny výrazné motivující činnosti, až na soutěž žáků při určování druhů zájmen v jedné ze tříd 2. stupně a obdobnou soutěž v další třídě. Vhodné a pro některé žáky motivující jistě bylo upozornění na obtížnost probíraného mluvnického jevu. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

Ve většině hodin převažovala potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Vyučující citlivě reagovaly na žákovské chyby. Dokázaly je opravit, aniž by žáky odradily či ponížily.

V části sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni známkou. **Vyučující vyvolávaly i děti žadatelů o azyl. Většina výkonů byla zaslouženě oceněna pochvalou i pěknou známkou. Při recitaci byla tolerována výslovnost a kladně oceněna odvedená práce.** Celkově mají vyučující dostatek podkladů pro závěrečnou klasifikaci. Žáci obvykle nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hospitována byla výuka matematiky (na 1. i 2. stupni školy) ve třídách, ve kterých byly vzdělávány děti žadatelů o azyl. Časové hodinové dotace ve sledovaných předmětech jsou v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Učivo v hospitovaných hodinách odpovídalo osnovám a výukový cíl byl přiměřený možnostem žáků. Učitelé přihlíželi k aktuálnímu složení třídy a k individuálním vzdělávacím potřebám žáků. Návaznost probíraného učiva na předcházející témata je zajištěna. **K dětem žadatelů o azyl bylo přistupováno obdobně jako k ostatním, znalost českého jazyka byla obecně velmi dobrá, pouze u jednoho žáka dobrá, což bylo způsobeno kratší (roční) docházkou do školy s českým jazykem vyučovacím.**

Výuka matematiky ve sledovaných hodinách byla zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost měla pozitivní vliv na kvalitu výuky, která po stránce věcné a odborné správnosti byla realizována bez zásadních nedostatků na velmi dobré úrovni.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách. Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu; jsou všem žákům k dispozici. Učební pomůcky pro výuku matematiky mají potřebnou kvalitu a jsou k dispozici v dostatečném množství; v hospitovaných hodinách byly využity účelně. Estetická úroveň učeben je dobrá, na 1. stupni je i podnětná a funkční.

Řazení vyučovacích hodin, jakož i pracovní prostředí tříd jsou z psychohygienického hlediska přínosné a mají vliv na pracovní nasazení žáků. Učitelé dbali, zejména na 1. stupni, na relaxaci promyšleným zařazením např. pohybových cvičení v průběhu vyučovací jednotky. Podstatná část hodin byla zaměřena na procvičování a upevňování již získaných vědomostí. Převládala frontální způsob práce, sledovanou výukovou formou byla samostatná práce doplněná individuální prací s žáky, ve dvou třídách byla zařazena skupinová práce, případně frontální rozhovor. Patrné byly mezipředmětové vztahy. V matematice byl důraz kladen na zvládnutí základních početních operací. Vyučující s úspěchem využívali různé aktivizační metody. Součástí řízené samostatné práce byla průběžně prováděná kontrola výsledků činností - čas určený na tuto činnost byl zcela dostatečný. Žáci většinou prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů a dovedností. Organizační pokyny vyučujících byly obvykle jasné a srozumitelné. Výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva a podmínkám třídy. Během výuky bylo pracováno s učebnicemi či jinými učebními texty; využití pomůcek nebo písemných materiálů zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučovací čas byl ve většině hodin využíván efektivně. Čas určený pro samostatnou práci byl dostatečný. V hospitovaných hodinách nebyly pozorovány zásadní metodické nedostatky.

V úvodu většiny hospitovaných hodin nechyběla vstupní motivace, která vyučujícímu umožnila navodit potřebnou atmosféru - zaujmout žáky problémem, aktivizovat je. Žáci ve většině vyučovacích hodin spolupracovali s učitelem. Nechyběla týmová spolupráce, jež se plně projevovala během skupinové práce nebo práce ve dvojicích. Celkově byly hodiny motivačně na velmi dobré úrovni, individuálně se objevovaly soutěživé prvky, pozitivní posilování a aplikační úlohy. Do procesu učení se zapojovala většina žáků **včetně dětí žadatelů o azyl**. Jejich zájem o výuku a aktivita byly na velmi dobré úrovni.

Vyučující vytvářeli pro žáky prostor pro vyjadřování jejich vlastního názoru, s žáky byla vedena i diskuse. Rozvíjeny byly komunikativní dovednosti i ve smyslu popisu matematického, zdůvodnění zvoleného postupu řešení nebo diskuse o správnosti výsledku. Verbální a neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni. Z jednání učitelů a reakcí žáků lze usuzovat, že učitelé mají přirozenou autoritu a že jsou pozitivně rozvíjeny vzájemné vztahy učitel - žák, žák - žák. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Učitelé svou autoritou pozitivně ovlivňovali průběh hodiny. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce svým aktivním přístupem. Výuka probíhala v ovzduší vzájemné důvěry, bez rušivých prvků (např. nekázeň) v klidné pracovní atmosféře.

Hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny a pracovní výsledky žáků bylo realizováno zejména v závěru vyučovacích hodin, a to vyučujícím. Zaznamenáno bylo i sebehodnocení žáků (pozorováno v jedné vyučovací hodině). Otázky kladené žákům byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale občas i na pochopení vztahů a souvislostí. Vyučující oceňovali u žáků snahu a pokrok, při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků. Často byla využívána pochvala, dobré výsledky byly oceňovány potleskem či udílením razítka. V případě, že vyučující zdůvodňovali hodnocení žáků, postupovali taktně.

Souhrnně hodnotí inspekce průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce matematiky jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově

Předmět výtvarná výchova ve třídách 1. stupně je vyučován převážně vyučujícími, které získaly plnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci s nejmladšími žáky. V případě sledované vyučovací hodiny šlo o činnost, na kterou byli žáci připravováni předem v jiných hodinách. Žáci mohli vycházet z poznatků z jiných předmětů a byla jim dána možnost tvořivě podněty přetvářet pomocí vlastní fantazie, kterou vyučující nijak neomezovala. Její pomoc se týkala technické stránky zpracování daného námětu.

Vzhledem k tomu, že na výtvarnou hodinu byla vymezena pouze jedna vyučovací hodina, bylo nutné, aby se žáci už o přestávce přichystali na poměrně náročnou malbu vodovými barvami. Protože s nimi nepracovali poprvé, nebylo třeba v úvodu hodiny probírat otázky spojené s technikou malby. Vyučující nicméně úvod hodiny nezanedbala, využila ho k inspiraci žáků pomocí ukázek, podpořila motivaci žáků. ***Děti žadatelů o azyl pracovaly stejným tempem jako ostatní žáci. Nebylo třeba jim zvlášť vysvětlovat téma malby (vodník, postava z českých pohádek) a souvislosti, protože byly známy už z předchozích hodin. Nebylo také nutné připomínat zásady práce s vodovými barvami, i ty už děti žadatelů o azyl poznaly v předchozích hodinách.***

Všichni žáci v průběhu hodiny postupovali podle pokynů. Jejich kázeň byla vynikající. Pracovali se zájmem a všichni také práci dokončili, což opět svědčí o promyšlené přípravě hodiny.

Vyučující běžně používají zdařilé žákovské práce k výzdobě školy (tříd i chodeb školy), takže žáci mohou kromě známky získat další ocenění své práce. Ve vyučovací hodině samotné používala učitelka výhradně pozitivní motivaci při hodnocení výsledků práce žáků. V případě, že žák sám byl kritický ke své práci, dovedla ho povzbudit, ocenit to, co se povedlo, ukázat cestu, jak nepovedený detail opravit.

Ve všech sledovaných ukazatelích byl průběh a výsledky vzdělávání a výchovy vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva, případně pomocí samostatně zpracovaných referátů, kontrolních písemných cvičení včetně slohových prací v českém jazyce a kontrolních prací v českém jazyce a matematice a klasifikovaných diktátů. V 9. ročníku byly v tomto školním roce zadány testy SCIO. Vnitřní klasifikační řád školy, který by sjednotil hlavní zásady hodnocení a klasifikace, zatím zpracován není. Dále jsou při hodnocení výsledků využívány hospitace prováděné vedením školy. ***Individuální vzdělávací plány zpracovávají pro žáky žadatele o azyl obsahují mj. instrukce, jak postupovat při hodnocení v jazykových předmětech, případně i v dalších předmětech.***

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve školním roce 2003/2004 navštěvovalo školu dvacet sedm dětí žadatelů o azyl. Byly zařazeny do všech ročníků základní školy. Třídy, do nichž byli zařazeni, obvykle navštěvovalo více než dvacet pět žáků celkem. Vedení školy nesoustřeďovalo děti žadatelů o azyl do jedné třídy v ročníku, ale snažilo se, aby se ve třídě nacházely nejvýše tři děti žadatelů o azyl. Žadatelé pocházeli většinou ze zemí bývalého Sovětského svazu, z jeho asijské i evropské části. Méně početně byly zastoupeny děti z Mongolska a Iráku.

Při výuce byl zčásti patrný individuální přístup učitelů k jednotlivým dětem žadatelů o azyl, jak to škola deklaruje např. v individuálních vzdělávacích programech. Méně často byla potřebná (a při inspekci patrná) pomoc spolužáků. Většina žáků nižších ročníků zvládla český jazyk na takové úrovni, že žádnou pomoc ze strany spolužáků běžně nepotřebuje. Pomoc a zvláštní přístup vyučujících jsou i ve zdařilých případech zvládnutí českého jazyka potřebné, ale jen v minimálním rozsahu. Výuka českého jazyka mimořádnou formou tedy ve většině případů přináší vynikající výsledky. K 31. lednu 2004 bylo z devatenácti zařazených dětí žadatelů o azyl šestnáct klasifikováno v řádném klasifikačním období ve všech předmětech (včetně českého jazyka) a jen tři děti nebyly klasifikovány v českém jazyce. U tří dětí byla

totiž jazyková bariéra tak vysoká, že se škola rozhodla využít možnosti neklasifikovat český jazyk (hlavně šlo o neznalost odborných termínů).

Škola nepodporuje studium mateřského jazyka dětí uchazečů o azyl. Zástupcům dětí je nabízena možnost navštívit vyučovací hodiny. Tři děti žadatelů o azyl byly zařazeny do školní družiny nebo navštěvují zájmový útvar.

Spolupráci s pobytovým střediskem hodnotí škola jako vynikající. Problémy či nedorozumění jsou řešeny v akutních případech telefonicky nebo následnou návštěvou pracovníků střediska ve škole. Vynikající je i komunikace s menší částí zákonných zástupců, převažuje však komunikace a spolupráce dobrá.

V průběhu školního roku opustilo školu třináct dětí žadatelů o azyl. Podle informací, které škola má, zůstávají nadále v České republice.

Škola využívá přítomnosti dětí žadatelů o azyl k plánování interkulturní výchovy. Jeden z vyučujících absolvoval v roce 2003 školení k interkulturní výchově. V průběhu vyučování jsou využívány znalosti žáků o zemi jejich původu, bylo nacvičeno kulturní vystoupení dětí žadatelů o azyl, děti se zúčastnily celostátní výtvarné soutěže Kde domov můj.

Výuka dětí žadatelů o azyl má podle sdělení ředitele školy podporu zřizovatele (financování učebních pomůcek, podpora zřízení vyrovnávací třídy od školního roku 2004/2005).

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocením a analýzou finančního zabezpečení vzdělávání dětí žadatelů o azyl bylo zjištěno, že financování potřeb bylo zajišťováno z více zdrojů, jednak ze státního rozpočtu a dále ze zdrojů mimorozpočtových. Škole byla v průběhu roku 2003 poskytnuta odborem školství a kultury Magistrátu města Havířov dotace na úhradu neinvestičních nákladů za žáky z azylových zařízení podle ustanovení § 84 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). Tyto finanční prostředky škola využila na nákup učebnic zaměřených na opakování učiva jazyka českého, česko–ruských a rusko–českých slovníků, výukových audiokazet, CD a výukových pexes.

Na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR obdržela škola v roce 2004 prostřednictvím odboru školství a kultury Magistrátu města Havířov ze státního rozpočtu ČR na úhradu neinvestičních nákladů na žáky z azylových zařízení, kteří navštěvují základní školu, neinvestiční dotaci ve výši 4.440,-- Kč, jejíž vyúčtování zahrne škola do finančního vypořádání roku 2004 podle vyhlášky č. 531/2002 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem.

Rozpisem rozpočtu přímých nákladů na vzdělávání na rok 2004 stanovených odborem školství, mládeže a sportu Moravskoslezského kraje dne 29. března 2004 bylo základní škole sděleno, že vzhledem k připravovaným organizačním změnám – zřízení vyrovnávací třídy pro děti žadatelů o azyl, které nastanou od 1. září 2004, byla při rozpisu rozpočtu tato skutečnost zohledněna. Finanční prostředky nebyly v rozpisu rozpočtu samostatně vyčleněny, objem těchto prostředků škola uplatnila prostřednictvím Magistrátu města Havířov a činí na platy pedagogických pracovníků 84.740,-- Kč, na platy nepedagogických pracovníků 19.140,-- Kč a na učební pomůcky 8.000,-- Kč.

Na základě analýzy a hodnocením bylo zjištěno, že základní škola využívala v roce 2003 a v roce 2004 k zabezpečení vzdělávání dětí žadatelů o azyl vícezdrojové financování.

Úřední název školy v používaných úředních razítcích školy se shoduje se zněním uvedeným v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Souhlasí i se zřizovací listinou.

Rada školy nebyla zřízena. Při škole pracuje sdružení rodičů s registrací.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2004 vydané MŠMT ČR pod čj. 25 845/03-21
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace ve znění dodatku č. 1 schváleného dne 25. 3. 2002 pod čj. 1010/32/ZM/02
3. Zápisy z pedagogických rad vedených ve školním roce 2003/2004
4. Školní řád ze dne 26. 8. 2003 bez čj.
5. Zásady provozního řádu ze dne 5. 9. 2003 bez čj.
6. Rozvrhy hodin tříd základní školy platné v době inspekce
7. Třídní knihy základní školy používané ve školním roce 2003/2004
8. Kopie dokladů o vzdělání všech pedagogických pracovníků školy s pracovní smlouvou platnou v době inspekce
9. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 Škol (MŠMT) V3–01 ze dne 1. 10. 2003
10. Třídní výkazy pro 1. a 2. stupeň základní školy pro školní rok 2003/2004 s katalogovými listy žáků
11. Individuální vzdělávací programy dětí žadatelů o azyl pro školní rok 2003/2004
12. Vypořádání se státní dotací za rok 2003 – ÚZ 14137 vydané odborem školství a kultury Magistrátu města Havířov dne 21. 1. 2004 pod zn. E/OŠK/24/Kas/04
13. Poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu vydané odborem školství a kultury Magistrátu města Havířov dne 24. 3. 2004 pod zn. E/OŠK/158/Kas/04
14. Rozpis rozpočtu přímých nákladů na vzdělávání na rok 2004 vydaný odborem školství, mládeže a sportu Moravskoslezského kraje dne 29. 3. 2004 pod zn. ŠMS/21044/04/BI
15. Uplatněný požadavek dofinancování nad rámec rozpisu rozpočtu na rok 2004 ze dne 4. 3. 2004 zpracovaný odborem školství a kultury Magistrátu města Havířov na základě podkladů školy

ZÁVĚR

Od poslední inspekce v roce 2001 narostl počet vyučujících bez odborné a pedagogické způsobilosti potřebné pro práci ve třídách základní školy. Částečné zlepšení lze rozpoznat při práci školy s dětmi žadatelů o azyl – škola si uvědomuje své povinnosti při zajištění výuky dětí žadatelů, začala lépe využívat možností spolupráce s partnery při zajištění financí pro výuku dětí žadatelů o azyl, podařilo se jí prosadit zřízení vyrovnávací třídy od školního roku 2003/2004, spolupráce s pracovníky pobytového střediska je bezproblémová.

Materiálně-technické podmínky pro práci s dětmi žadatelů o azyl jsou velmi dobré, v některých ohledech vynikající (mj. také díky celkovému úbytku žáků).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy dětí žadatelů o azyl jsou velmi dobré, v některých ohledech vynikající (výsledky nadstandardní výuky českého jazyka, oblast výtvarné výchovy).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členové týmu	Mgr. Kazimír Worek

Další zaměstnanci ČŠI Zdenka Trubačová

V Ostravě dne 31. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. červen 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Vladimír Česák

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-07-01	n6-1277/04-005043
Zřizovatel: Statutární město Havířov, Svornosti 2/86, 736 01 Havířov-Město	2004-07-01	n6-1278/04-005043
Rada školy není zřízena	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.